

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Освітньо - наукової програми
«Економіка»**

**Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю № 051 «Економіка»
галузі знань № 05 «Соціальні та поведінкові науки»**

Ужгород – 2021

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗОВНІШНІЮ АПРОБАЦІЮ

Освітньо-наукова програма на здобуття освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» оцінена позитивно та рекомендована до впровадження в ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Економіка» підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII та на підставі проекту стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка» за третім рівнем вищої освіти.

Освітньо-наукова програма розроблена проектною групою у складі:

Готра В.В. – доктор економічних наук, професор ДВНЗ «УжНУ»
(гарант освітньо-наукової програми)

Мікловда В.П. – доктор економічних наук, професор ДВНЗ «УжНУ», член-кореспондент НАН України

Газуда М.В. – доктор економічних наук, професор ДВНЗ «УжНУ»

Газуда Л.М. – доктор економічних наук, професор ДВНЗ «УжНУ»

Слава Світлана Степанівна – кандидат економічних наук, професор ДВНЗ «УжНУ»

Ганущак – Єфіменко Л.М. – доктор економічних наук, професор Київський національний університет технології та дизайну

Черничко Т.В. – доктор економічних наук, професор ДВНЗ Мукачівський державний університет

Ігнатко М.І. – випускниця третього рівня вищої освіти ДВНЗ «УжНУ»

Ковач А.Я. – здобувач третього рівня вищої освіти ДВНЗ «УжНУ»

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПРОГРАМИ

«Соціальні та поведінкові науки»

«Social and economic sciences»

зі спеціальності 051 «Економіка»/«Economic»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, а також структурного підрозділу у якому здійснюється навчання	Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет», економічний факультет / <i>State University "Uzhhorod National University", Faculty of Economics, Department of economy and entrepreneurship</i>
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації	ступінь вищої освіти: <i>доктор філософії / Doctor of Philosophy (Ph. D.)</i> спеціальність: 051 Економіка / <i>Economic</i> програма: Економіка / <i>Economic</i>
Мова навчання і оцінювання	Українська.
Обсяг освітньої програми	Термін навчання 4 роки, обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми 35 кредитів ЄКТС
Тип програми	освітньо-наукова
Цикл/рівень програми	НРК – 9 рівень, EQF LLL – 8 рівень, FQ-ЕНЕА – третій цикл
Передумови	Другий рівень вищої освіти (диплом магістра, спеціаліста)
Форма навчання	Очна (денна, вечірня), заочна.
Термін дії освітньої програми	4 роки

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/15068
2 – Мета освітньо-наукової програми	
Мета програми (з врахуванням рівня кваліфікації)	<p>Метою ОНП є підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця зі ступенем «доктор філософії» в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка», який здатний проводити самостійну науково-дослідну, науково-педагогічну, науково-практичну та організаційну діяльність в галузі економічних досліджень, що спрямована на отримання наукових знань а також підготовку та захист дисертиації.</p>
3 - Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація програми)	<p>Галузь знань 05- соціальні та поведінкові науки Спеціальність 051- Економіка</p>
Орієнтація освітньої програми	<p>освітньо-наукова</p>

<p>Фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>При підготовці докторів філософії поєднуються освітні компоненти в галузі таких напрямків економіки, як сучасні теорії розвитку економічних систем, державна політика розвитку підприємництва в Україні, управління людським розвитком, сучасні теорії та системи державного управління, зовнішньо-економічна діяльність прикордонного регіону.</p> <p>Ключові слова: економіка, управління, національне господарство, регіональна економіка, підприємство, розвиток, система, дослідження, потенціал, конкурентоспроможність соціально-економічний розвиток.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Особливість програми полягає у спрямованості на розширення та поглиблення теоретико-методологічного та науково-методичного базису з метою реалізації наукових досліджень, продукування нових знань та розроблення ефективних механізмів функціонування, розвитку та управління територіальними соціально-економічними системами. Набуті знання взаємозумовлюються сучасними тенденціями розвитку національної й регіональної економіки, умовами євроінтеграційних процесів, і матимуть широке практичне застосування.</p> <p>Відмічене в сукупності сприятиме досягненню успішної наукової діяльності й забезпеченню фахової професійності здобувача.</p>

4 – Придатність випускників

до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	Науково-педагогічна та наукова діяльність у закладах вищої освіти, наукових установах, що здійснюють підготовку фахівців для сфери економіки, проводять наукові дослідження в цій сфері. Посади згідно класифікатора професій України. Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого підприємства (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1) , директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1) , директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2) , завідувач відділення у коледжі (1229.4); науковий співробітник (економіка) (2441.1), економіст (2441.2).
Подальше навчання	Наукова програма четвертого (наукового) рівня вищої освіти «Доктор наук». Самоосвіта та саморозвиток. Підвищення кваліфікації в установах різних форм власності. Участь у постдокторських програмах.

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	<p>Стиль навчання базується на впровадженні активних методів навчання, що забезпечують особистісно-орієнтований та проблемно-орієнтований підходи, спрямований на розвиток навичок генерування нових ідей та самостійного отримання глибоких знань; підтримку та консультування здобувачів з боку керівника та науково-педагогічних і наукових працівників УжНУ і галузевих науково-дослідних інститутів; інформаційну підтримку щодо участі здобувачів у конкурсах на одержання наукових стипендій премій, грантів; участь у виконанні кафедральних, бюджетних та ініціативних науково-дослідних робіт.</p>
Оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання здійснюється шляхом:</p> <ol style="list-style-type: none">1) іспитів та заліків (усних та письмових) з дисциплін навчального плану. Оцінювання здійснюється засистемою ЄКТС;2) наукового звітування, яке здійснюється наприкінці кожного року навчання і передбачає контроль за всіма його компонентами. Результати оцінюються в бінарній системі як «атестовано/не атестовано»;3) підсумкова атестація здійснюється на підставі публічного захисту аспірантом результату наукового дослідження, представленого у формі дисертації або одноосібної монографії за

	порядком, встановленим МОН України.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІНТ)	Здатність продукувати інноваційні наукові ідеї, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, вирішувати комплексні проблеми в процесі інноваційно-дослідницької та професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення та створення нових цілісних знань чи практики у галузі економіки.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-2. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК-3. Здатність визначати відповідні задачі в галузі економіки та окреслювати їх таким чином, щоб просувати та трансформувати наукові знання та розуміння і застосовувати нестандартні підходи до вирішення складних і нетипових завдань.</p> <p>ЗК-4. Навички критичності та самокритичності. Здатність рецензувати публікації та презентації, а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію.</p> <p>ЗК-5. Якість та етичні зобов'язання. Знання стандартів і способів мислення, необхідних для наукового дослідження та опублікування, включаючи критичну обізнаність та академічну доброчесність.</p>

	<p>ЗК-6. Комунікація. Здатність писати, розмовляти та слухати відповідно до різних реєстрів рідною мовою та іноземною, представляючи складні задачі фахівцям та нефахівцям, використовувати прогресивні інформаційно-комунікаційні засоби.</p> <p>ЗК-7. Набуття теоретичних та практичних способів діяльності, скеровуючи зусилля і об'єднуючи результати різних досліджень та аналізів, представляючи остаточний результат до визначеного кінцевого терміну.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)</p>	<p>ФК-1. Здатність до критичного освоєння наукових досягнень сучасної економічної думки, знання основних концепцій, теорій та практичних проблем економіки, загальних тенденцій і закономірностей функціонування і розвитку господарських систем.</p> <p>ФК-2. Вміння відстоювати власну наукову позицію та ефективно трансформувати її з урахуванням конструктивних професійних зауважень і під впливом зміни об'єктивних реалій господарського життя.</p> <p>ФК-3. Вміння здійснювати кваліфіковані наукові дослідження в галузі економіки, здобувати та впроваджувати наукові результати, що містять нове знання та мають практичну значущість для усталеного розвитку національної економіки України та її окремих підсистем.</p> <p>ФК-4. Здатність виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами у сфері економічного розвитку</p>

регіонів, ідентифікувати та оцінювати фактори впливу.

ФК-5. Уміння застосовувати базові математичні методи, системи та інформаційні технології для моделювання економічних об'єктів і процесів та оптимального вирішення на цій підставі різноманітних завдань в економіці.

ФК-6. Здатність використовувати понятійно-категоріальний апарат та методологічний інструментарій сучасної економічної теорії для ідентифікації та ефективного вирішення актуальних економічних проблем, розв'язання протиріч суспільного розвитку.

ФК-7. Здатність виявляти, аналізувати та прогнозувати характер впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на реалізацію стратегій економічних суб'єктів та розвиток економічних систем.

ФК-8. Вміння узагальнювати та презентувати результати самостійних наукових досліджень, складати аналітичні звіти, оцінювати наукові результати крізь призму їх застосування в якості конкретних заходів економічної політики на мікро- і макрорівнях господарювання.

7 – Програмні результати навчання

**Програмні результати
навчання**

Знання

ПРН 1.1. Глибинні знання історичного розвитку та сучасних концептуально-методологічних та методичних засад в галузі економіки та суміжних галузей знань.

ПРН 1.2. Знання фундаментальних праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених та наукових шкіл у галузі дослідження, систематизація наукового світогляду.

ПРН 1.3. Знання та розуміння філософської методології наукового пізнання, психолого-педагогічних аспектів професійно-наукової діяльності, власний науковий світогляд та морально-культурні цінності.

ПРН 1.4. Достатні знання іноземної мови, необхідні для усного та письмового представлення результатів наукових досліджень, ведення фахового наукового діалогу, повного розуміння іншомовних наукових текстів.

ПРН 1.5. Володіння універсальними навичками дослідника через застосування сучасних методів дослідження та інформаційних технологій і стандартних комп'ютерних програм у науковій діяльності, проведення навчальних занять, управління науковими проектами, формування та використання інтегрованих інформаційних баз даних за результатами статистичних спостережень.

Уміння

ПРН 2.1. Здатність формулювати мету власного

наукового дослідження в контексті світового наукового процесу, усвідомлювати його актуальність і значення для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя.

ПРН 2.2. Здатність формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження.

ПРН 2.3. Здатність проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до трансформації та отримання нових знань, застосування нестандартних підходів та їх застосування у роботі освітнього і наукового спрямування.

ПРН 2.4. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові і складні явища та проблеми з науковою точністю критично та самостійно, відстоюючи власну думку.

ПРН 2.5. Здатність формулювати робочі гіпотези та моделі досліджуваної проблеми.

ПРН 2.6. Здатність аналізувати наукові праці в галузі сучасної економіки, виявляючи дискусійні та мало досліджені питання.

ПРН 2.7. Здатність здійснювати моніторинг наукових джерел інформації відносно досліджуваної проблеми.

ПРН 2.8. Обґрунтувати та комерціалізувати результати дослідження, формулювати авторські

висновки і пропозиції.

Комунікація

ПРН 3.1. Вести спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі економіки.

ПРН 3.2. Кваліфіковано та професійно відображати результати наукових досліджень у наукових фахових статтях, міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову у науковій, інноваційній та педагогічній діяльності.

ПРН 3.3. Уміння застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти і технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій.

ПРН 3.4. Ефективно працювати у команді, мати навички міжособистісної взаємодії

Автономія і відповідальність

ПРН 4.1. Здатність самостійно проводити наукові дослідження та приймати рішення.

ПРН 4.2. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації.

ПРН 4.3. Здатність самовдосконалюватися, усвідомлювати та нести особисту відповідальність за одержані результати дослідження демонструючи академічну добросесність.

<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>До викладання навчальних дисциплін на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти допускаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями. Викладання дисциплін англійською мовою проводять науково-педагогічні працівники, що володіють англійською мовою щонайменше на рівні B2.</p> <p>У підготовці фахівців беруть участь такі підрозділи Ужгородського національного університету:</p> <p><i>підрозділи економічного факультету</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - кафедра економіки і підприємництва; - кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи; - кафедра філософії; - математичний факультет - факультет іноземної філології. - <i>інші підрозділи університету</i> <p>Базова (випускова) кафедра - кафедра економіки і підприємництва.</p> <p>Кадрове забезпечення освітнього процесу достатнє для забезпечення підготовки фахівців вказаної спеціальності і відповідає Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.</p>
<p>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</p>	<p>Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребам. Наявна вся необхідна соціально-</p>

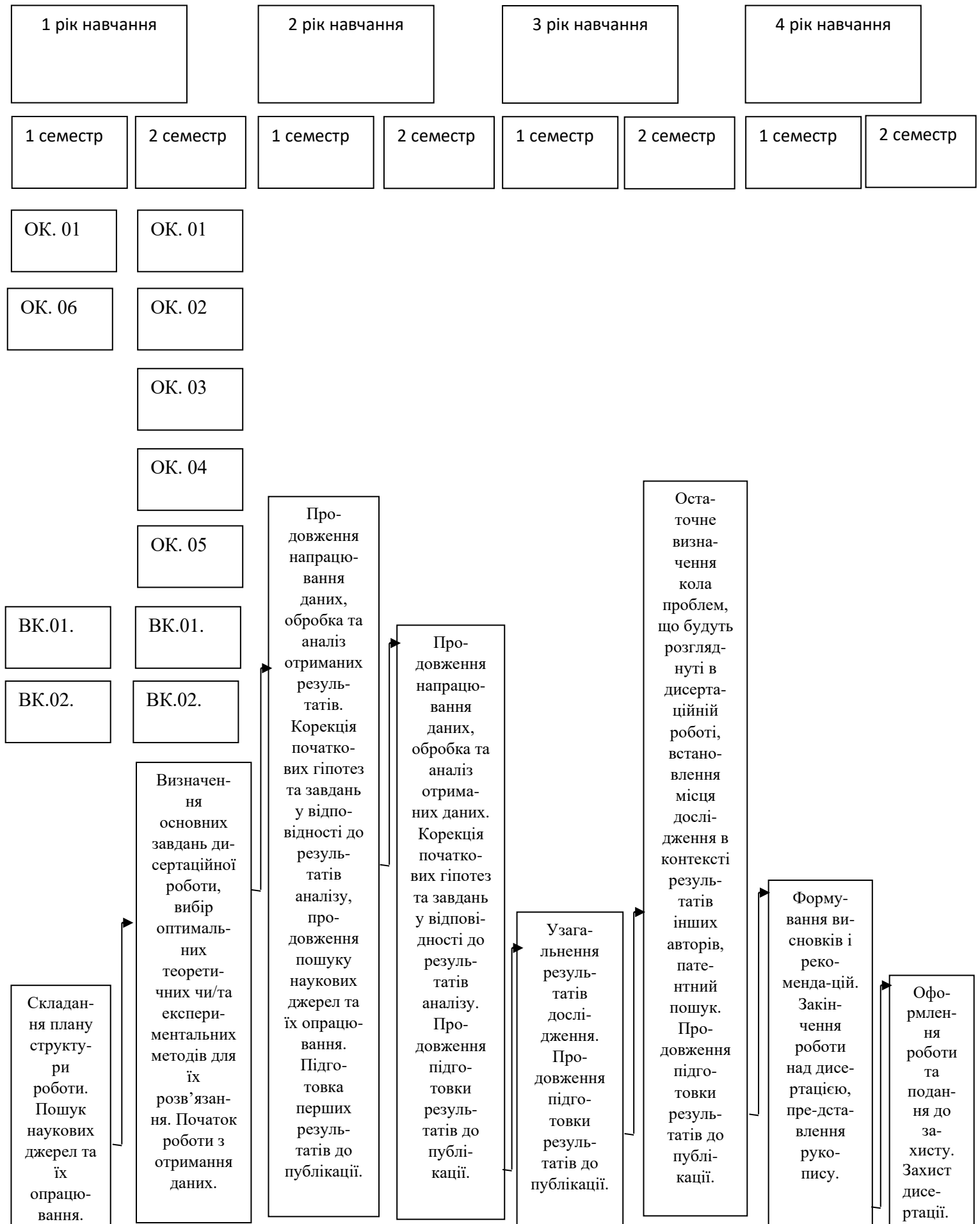
	<p>побутова інфраструктура. Для проведення практичних і лабораторних робіт, інформаційного пошуку та обробки результатів досліджень наявні спеціалізовані комп'ютерні класи факультету з необхідним програмним забезпеченням та необмеженим відкритим доступом до Інтернет-мережі.</p>
<p>Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення</p>	<p>Використання віртуального навчального середовища Ужгородського національного університету та авторських розробок науково-педагогічних працівників. Для забезпечення ефективного освітнього процесу надається доступ до провідних закордонних видань в області соціальних та поведінкових наук.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закладах вищої освіти України на основі двосторонніх або багатосторонніх угод.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Кредитна і ступенева мобільність у споріднених (за галуззю знань, спеціальністю) закордонних закладах вищої освіти в рамках програм міжнародного академічного обміну УжНУ.</p>
<p>Навчання іноземних аспірантів</p>	<p>Навчання іноземних здобувачів здійснюється на загальних умовах.</p>

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік обов'язкових та вибіркових компонент ОНП.

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
ОК. 01	Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі	6	залік, екзамен
ОК. 02	Теорія та методологія класичної та сучасної філософії	4	екзамен
ОК. 03	Презентація наукових результатів та управління науковими проектами	3	залік
ОК. 04	Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять	3	залік
ОК. 05	Сучасні інформаційні технології	3	екзамен
ОК. 06	Сучасні теорії розвитку економічних систем	4	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		23 кредити	
Вибіркові компоненти ОНП			
ВК.01.	(аспірант із запропонованих дисциплін обирає дві ВК)		
ВК.01.01.	Державна політика розвитку підприємництва в Україні	3	екзамен
	Сучасні концепції підприємницької діяльності		
ВК.01.02.	Інноваційний потенціал національної економіки	3	залік
	Сучасні теорії та системи державного управління		
ВК.02.	(аспірант із запропонованих дисциплін обирає дві ВК)		
ВК.02.01.	Регіонально-адміністративний менеджмент	3	екзамен
	Зовнішньо-економічна діяльність прикордонного регіону		
ВК.02.02.	Моделювання та прогнозування економічного розвитку	3	залік
	Управління людським розвитком		
Загальний обсяг вибіркових компонент:		12 кредитів	
Загальний обсяг компонент ОНП		35 кредитів	

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка» здійснюється у формі публічного захисту дисертаційної роботи. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

У результаті успішного захисту дисертаційної роботи здобувачу присуджується науковий ступінь доктора філософії, присвоюється кваліфікація доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук і видається диплом встановленого зразка.

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ВК 01.01	ВК 01.02	ВК 02.01	ВК 02.02
ІНТ	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1		+			+		+	+	+	+
ЗК 2			+		+	+				
ЗК 3				+		+	+	+	+	+
ЗК 4	+	+	+	+	+		+	+	+	
ЗК 5			+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 6	+	+	+	+						
ЗК 7		+	+				+	+		+
ФК 1	+					+	+	+		+
ФК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ФК 3			+			+		+		+
ФК 4		+				+	+	+	+	
ФК 5					+					+
ФК 6	+					+	+			
ФК 7							+	+	+	+
ФК 8			+			+	+	+		+

**5.МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬОЇ
ПРОГРАМИ**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ВК 01.01	ВК 01.02	ВК 02.01	ВК 02.02
ПРН 1.1						+	+			
ПРН 1.2.	+			+		+	+	+		+
ПРН 1.3.		+	+							+
ПРН 1.4.	+		+							
ПРН 1.5.			+	+	+			+	+	
ПРН 2.1.			+	+		+	+	+		+
ПРН 2.2.				+		+				
ПРН 2.3.			+	+	+		+	+		+
ПРН 2.4.		+	+			+	+	+	+	
ПРН 2.5.					+	+				+
ПРН 2.6.	+						+			+
ПРН 2.7.	+	+		+		+			+	+
ПРН 2.8.			+					+		
ПРН 3.1.	+		+	+	+	+	+			
ПРН 3.2.	+		+	+	+			+	+	
ПРН 3.3.			+	+	+			+		+
ПРН 3.4.		+			+	+	+		+	+
ПРН 4.1.			+		+	+				
ПРН 4.2.		+	+	+			+		+	+
ПРН 4.3.		+	+		+	+		+		